

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 IX

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2025

Nr. 44

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juni 2025

Met deze brief blik ik terug op de Jaarvergadering van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD). De Jaarvergadering vond van 13–15 mei plaats op het hoofdkantoor van de EBRD in Londen, Verenigd Koninkrijk. De vergadering stond voornamelijk in het teken van het formeel goedkeuren van de nieuwe middellangetermijnstrategie voor de periode 2026–2030 (het *Strategic and Capital Framework*; SCF). Deze brief is in nauwe afstemming met het Ministerie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp tot stand gekomen.

Oekraïne

De EBRD heeft sinds de start van de oorlog meer dan 7 miljard euro geïnvesteerd in de reële economie en kritieke (energie) infrastructuur van Oekraïne. In december 2023 zijn de aandeelhouders akkoord gegaan met een kapitaalverhoging, die de EBRD in staat stelt om onder behoud van de AAA-rating van de Bank jaarlijks 1,5 tot 2,5 miljard euro te investeren in Oekraïne gedurende de oorlogstijd, oplopend tot 3 miljard euro als een volledig en duurzaam staakt-het-vuren wordt bereikt. Nederland heeft in december 2024 haar aandeel in de kapitaalverhoging betaald. Uw Kamer is over het voornemen van deze betaling geïnformeerd.¹

Bijna alle landen spraken tijdens de Jaarvergadering hun blijvende steun uit voor Oekraïne en de belangrijke rol van de EBRD in het land. De EBRD was voor de oorlog al de grootste institutionele investeerder in Oekraïne, waardoor het veel kennis heeft van de lokale context. Daarnaast is het mandaat van de EBRD gericht op de private sector, waardoor de EBRD veel bedrijven in het land goed kent. Nederland heeft uitgesproken solidair te blijven aan Oekraïne en het land te blijven steunen in haar strijd voor vrijheid en een rechtvaardige vrede. Daarnaast heeft Nederland

¹ Kamerstukken 2023/24, 36 550, nr. 1, p. 149; Kamerstukken 2023/24, 36 410, nr. 44, p. 2.

aangegeven van de EBRD te verwachten dat het Oekraïne, in het bijzonder nadat een duurzaam staakt-het-vuren wordt bereikt, ondersteunt op het pad naar een stabiele, welvarende en democratische toekomst. Sinds de start van de oorlog heeft Nederland meer dan 200 miljoen euro aan steun via de EBRD aan Oekraïne verstrekt, voornamelijk om de energiesector te ondersteunen. De betalingsdiscipline van Oekraïne is tot nu toe sterk. Het land is goed in staat om de ontvangen leningen van de EBRD ook weer terug te betalen. Ik ben content dat in de aandeelhoudersvergadering de blijvende steun van de EBRD aan Oekraïne als topprioriteit is vastgelegd in de nieuwe middellangetermijnstrategie.

Strategic and Capital Framework (SCF)

Tijdens de Jaarvergadering van 2024 in Yerevan, Armenië, zijn de discussies over de nieuwe SCF voor 2026–2030 gestart. Deze discussie is nu afgerond door het formele akkoord dat gouverneurs tijdens de Jaarvergadering in Londen hebben gegeven. De nieuwe SCF bouwt voort op de voorgaande middellangetermijnstrategie, met een centrale plek voor het werk van de EBRD in Oekraïne. De Bank zal zich, naast Oekraïne, de komende vijf jaar richten op drie strategische thema's: (i) het versnellen van de «groene» transitie; (ii) het versterken van *economic governance* (goed bestuur); en (iii) het promoten van menselijk kapitaal en gelijke kansen voor iedereen. Hierbij zijn twee strategische *enablers* geïdentificeerd die de Bank in staat moeten stellen om maximale impact te maken: (i) digitalisering; en (ii) het mobiliseren van privaat kapitaal.

Gouverneurs benadrukten dat investeringen in de energiesector noodzakelijk zijn om het concurrentievermogen van economieën te versterken en de energieonafhankelijkheid van landen te vergroten. De investeringen van de EBRD blijven in lijn met het Akkoord van Parijs. Veel landen benadrukten daarnaast het belang van het kernmandaat van de EBRD om landen te helpen ontwikkelen naar goed functionerende markteconomieën waarbij vooral de private sector wordt gestimuleerd.

Nederland heeft ook aangegeven te verwachten dat de Bank een belangrijke rol blijft spelen om landen te ondersteunen in de energietransitie om economieën onafhankelijker en weerbaarder te maken. Daarnaast gaf Nederland aan het belangrijk te vinden dat verschillende Internationale Financiële Instellingen beter met elkaar samenwerken, als systeem. Tot slot gaf Nederland aan veel waarde te hechten aan het mobiliseren van (meer) privaat kapitaal, omdat dit de EBRD in staat stelt om (nog) grotere impact te leveren en simultaan de toenemende prioriteiten van de Bank binnen een duurzaam houdbaar financieel en budgettair raamwerk uit te voeren. De Nederlandse standpunten konden rekenen op veel steun onder een diverse groep aan aandeelhouders.

De Verenigde Staten hebben zich onthouden van stemming op de SCF, omdat de (al bestaande) ambitie van de EBRD om 50% van haar investeringen in «groene» activiteiten te doen volgens hen marktverstoring werkt. Dit past binnen het nieuwe beleid van de Verenigde Staten waarin men kritisch kijkt naar klimaat investeringen. Ook Wit-Rusland heeft zich onthouden van stemming, omdat de Bank volgens dit land te gepolitiiseerd is. Rusland sloot zich aan bij dit standpunt, en stemde daarnaast tegen de SCF, omdat Rusland van mening is dat investeringen in Oekraïense staatsbedrijven niet overeenstemmen met het kernmandaat van de EBRD, dat primair gericht is op de private sector.

Nederland is tevreden met de nieuwe middellangetermijnstrategie van de EBRD en de discussie tijdens de Jaarvergadering en ziet uit naar de uitwerking van de strategie in de komende periode.

Geografische uitbreiding van het operatiemandaat naar Sub Sahara Afrika en Irak

Sinds 22 april jl. hebben voldoende landen de wijziging van de statuten van de EBRD geratificeerd. Hiervoor was een gekwalificeerde meerderheid van aandeelhouders vereist. De wijziging van de statuten is noodzakelijk om het geografische werkingsmandaat van de Bank uit te breiden naar zes landen in Sub Sahara Afrika (Benin, Kenia, Senegal, Ivoorkust, Nigeria en Ghana) en Irak waartoe besloten is tijdens de Jaarvergadering van de EBRD in mei 2023. De wijziging gaat formeel in werking vanaf 22 juli 2025. Tijdens de Jaarvergadering is het verzoek van Benin, Ivoorkust en Nigeria om operatieland te worden goedgekeurd. Verwachting is dat de andere landen op korte termijn ook een dergelijk verzoek zullen indienen.

Nederland is tevreden dat de selectieve uitbreiding van het mandaat niet ten koste gaat van de steun aan de bestaande operatielanden en Oekraïne in het bijzonder. Daarnaast heeft Nederland altijd bepleit dat samenwerking met de al in Sub Sahara Afrika aanwezige actoren, zoals de Afrikaanse Ontwikkelingsbank (AfDB), de Europese Investeringsbank (EIB) en de *International Finance Corporation* (IFC) van de Wereldbank, cruciaal is voor een effectief handelen van de EBRD. De EBRD heeft aangegeven in goed contact te staan met andere ontwikkelingsbanken die actief zijn in de regio. Nederland is tevreden met de toezeggingen die het op beide punten heeft ontvangen van de Bank.

De gouverneurs bekrachtigden hun steun voor de uitbreiding van het operatiemandaat met goedkeuring van het verzoek van Benin, Ivoorkust en Nigeria om operatieland te worden van de Bank.

De Minister van Financiën,
E. Heinen